

CZU: 351.86(478)
DOI: 10.5281/zenodo.6827390

**MODALITĂȚI DE COOPERARE A ORGANELOR CENTRALE ALE STATULUI CU
RESPONSABILITĂȚI ASUPRA ASIGURĂRII SECURITĂȚII NAȚIONALE**

Vitalie SÎLI
Republica Moldova, Chișinău

Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei”
doctor în drept, conferențiar universitar
e-mail: silivitalie@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1351-3417

Vasili BEDA

Republica Moldova, Chișinău
Universitatea de Stat din Moldova / Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei”
Departamentul Științe Politice și Administrative
Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative
masterand
e-mail: bedavasili@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7873-371X

The study is an attempt to analyze the methods of cooperation of state bodies, empowered in ensuring the national security of the Republic of Moldova.

The security paradigm is changing. The diversification of nature, scope, spectrum of conflicts, actors involved, as well as globalization, migration, geopolitical changes, developments in nature and balance of power, access of technological individuals to social resource management have generated new vulnerabilities and challenges in the category of threats to state security.

The power and diversity of hybrid threats and wars will continue to grow, posing a security challenge for governments. National governments fight for economic influence and control over critical economic infrastructures, monopolization of mass communication infrastructure, cyber-attacks, manipulation of public opinion through media sources, modeling of thinking through social media, etc.

The Republic of Moldova is the only country in the region without a revised National Security Strategy, which endangers the security of the state and the population in the face of the emergence of both symmetric and asymmetric risks and threats. In this context, the central bodies of the state need much more intensive cooperation in the field of ensuring national security.

Keywords: *national security, institutional cooperation, central state bodies, risks and threats to state security.*

Asigurarea securității naționale reprezintă o activitate complexă a statului, realizată cu implicarea unui cerc larg de subiecți. Atingerea scopurilor caracteristice organelor securității statului, în afară de exercitarea directă a obligațiilor expres indicate în legile corespunzătoare, implică coordonarea activităților și conlucrarea în sensul sporirii eficienței și racordării acțiunilor întreprinse pentru majorarea randamentului și îndeplinirii la nivelul cel mai înalt al calității a atribuțiilor.

Realizarea cu succes a atribuțiilor organelor securității naționale, într-un șir de cazuri, poate avea loc în cazul delimitării obligațiilor, dar și al conjugării eforturilor în sensul atingerii obiectivelor.

Frecvent, reieșind din pericolul amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților la adresa securității naționale este necesară adoptarea unor acțiuni concrete îndreptate spre combaterea eficientă a acestora, fiind posibilă numai în conlucrare cu alte organe ale securității naționale.

În dependență de formele cooperării aceasta poate fi bilaterală sau multilaterală.

Cooperarea bilaterală constă în conlucrarea a două dintre organele securității naționale, în sensul atingerii obiectivelor de asigurare a securității, în bază de acord de colaborare.

Cooperarea multilaterală reprezintă conlucrarea dintre toate organele securității naționale, realizată în virtutea prevederilor legislației în vigoare sau al acordurilor de colaborare, având ca obiectiv asigurarea securității naționale și îndeplinirea atribuțiilor de bază.

În conformitate cu prevederile *Legii Republicii Moldova nr. Nr.619-XIII din 31.10.1995 privind organele securității statului*, sistemul organelor centrale ale statului cu responsabilități asupra asigurării securității naționale este compus din:

- Serviciul de Informații și Securitate;
- Serviciul de Protecție și Pază de Stat;
- Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne;
- Serviciul Vamal.

Organele menționate își desfășoară activitatea în conformitate cu legile respective, care menționează că în acest sistem se încadrează inclusiv instituțiile de învățământ și alte instituții și organizații nemilitarizate ale organelor securității statului [1, art.13, al.1].

Potrivit articolului 14 din aceeași Lege, **Serviciul de Informații și Securitate** al Republicii Moldova este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității statului.

Organul respectiv emite ordine, dispoziții, instrucțiuni, dă indicații privind asigurarea securității statului a căror executare este obligatorie pentru sistemul organelor securității statului.

Serviciul de Protecție și Pază de Stat, la rândul său, conform articolului 15, este un organ de stat cu atribuții speciale în domeniul securității statului, specializat în asigurarea protecției demnitarilor Republicii Moldova, a demnitarilor străini pe timpul șederii lor în Republica Moldova, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora.

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, fiind un organ specializat al puterii executive, exercită paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră, reprezentând interesele Republicii Moldova la frontiera de stat.

Același act normativ în **articolul 16/1** constată că **Serviciul Vamal**, fiind un organ specializat al puterii executive, contribuie, în limitele competenței sale, la asigurarea securității economice a statului, la combaterea terorismului internațional, a contrabandei, a traficului ilicit de droguri, armament și muniții.

Pentru a asigura securitatea Republicii Moldova și a îndeplini obligațiile asumate prin acorduri internaționale, organele securității statului ale Republicii Moldova stabilesc relații profesionale cu organele securității și serviciile speciale ale altor țări.

Domenii și modalități de cooperare a organelor responsabile de asigurarea securității naționale

Conform prevederilor legale **organele securității statului** conlucrează cu ministerele, alte autorități administrative centrale, unitățile economice, organele executive ale administrației publice locale care, în limitele competenței lor, realizează măsuri privind asigurarea securității statului, precum și exercită conducerea nemijlocită a formațiunilor speciale și militare și poartă răspundere pentru pregătirea de luptă, specială și de mobilizare a acestora și pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin [2, art.14].

Articolul 4 al Legii privind organele securității statului în **alineatul 2** prevede că aceste organe *colaborează cu alte organe de stat, asociații obștești și cetățeni în conformitate cu legislația în vigoare.*

Articolul 8 al aceluiași act normativ prevede realizarea procesului de cooperare pe unele segmente aparte, cum ar fi:

- luarea de măsuri, în comun cu alte autorități ale administrației publice, pentru asigurarea pazei de stat a persoanelor oficiale supreme din republică și a oamenilor de stat și frunțașilor vieții publice din alte state aflați în Republica Moldova;
- luarea de măsuri, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, pentru asigurarea securității misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova;
- în comun cu alte organe de stat, să elaboreze și să întreprindă măsuri de asigurare a securității transporturilor speciale și a liniilor speciale de telecomunicații;

- să-și dea concursul, în comun cu alte organe de stat, la asigurarea respectării regimului de intrare și ieșire din Republica Moldova, de aflare pe teritoriul ei a străinilor.
- Totodată, în contextul cooperării interinstituționale, **articolul 9** al Legii vizate stipulează că organele securității statului au dreptul:
- să antreneze, cu acordul Ministerului Afacerilor Interne, forțele și mijloacele acestuia la acțiuni de asigurare a securității statului;
  - să utilizeze liber, în scopuri de serviciu, mijloacele de telecomunicații aparținând unităților ori cetățenilor, cu excepția mijloacelor de telecomunicații ale instituțiilor străine și persoanelor cu imunitate diplomatică.

Analizând legislația privind fiecare organ de securitate a statului în parte, constatăm următoarele.

Serviciul de Informații și Securitate, activând în baza Legii Republicii Moldova Nr. 753 din 23.12.1999, dispune de un spectru larg de drepturi și atribuții pe segmentul cooperării cu alte organe naționale de securitate, organe ale autorităților centrale de stat și partenerii de nivel internațional.

Astfel, potrivit **articolului 9** al Legii [3], SIS are obligația:

- să participe, în limita competenței sale și în colaborare cu Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, la asigurarea controlului frontierei de stat a Republicii Moldova;
- să acorde, prin forțe și mijloace disponibile, inclusiv tehnice, sprijin organelor afacerilor interne și altor organe de drept la combaterea criminalității;
- să participe, în conformitate cu legislația, la soluționarea problemelor ce țin de acordarea și retragerea cetățeniei Republicii Moldova, intrarea/ieșirea în/din țară a cetățenilor republicii, și a străinilor, precum și de respectarea regimului de ședere a străinilor în țară (în cazul respectiv se cooperează cu Biroul Migrație și Azil al MAI);
- la declararea stării de asediu sau de război, în limita competenței sale, să coordoneze cu Statul Major General al Forțelor Armate măsurile de menținere a regimului stării de asediu sau de război și să participe la asigurarea operațiilor de apărare a țării;
- să asigure curieratul diplomatic și să exercite controlul asupra circuitului informațiilor atribuite la secret de stat și al informațiilor de serviciu între Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova din străinătate;
- să asigure predarea operativă, conform legii, a corespondenței parlamentare, prezidențiale, guvernamentale, diplomatice, a trimiterilor ce constituie secret de stat sau secret comercial ale autorităților administrației publice, de asemenea a corespondenței șefilor de state și șefilor de guverne ale statelor participante la Acordul interguvernamental cu privire la Serviciul de Curieri Speciali al Comunității Statelor Independente.

Totodată, **articolul 10**, care prevede drepturile Serviciului, denotă că în limitele atribuțiilor sale SIS are dreptul:

- să antreneze, de comun acord cu Ministerul Afacerilor Interne, forțele și mijloacele acestuia la acțiuni de asigurare a securității de stat;
- să stabilească relații cu serviciile speciale și organele de drept străine; să încheie, în modul stabilit și în limitele competenței sale, acorduri internaționale;
- să dispună de reprezentanți oficiali ai Serviciului în țări străine, de comun acord cu serviciile speciale sau cu organele de drept ale acestor țări, în scopul combaterii mai eficiente a infracțiunilor cu caracter internațional;
- să creeze grupuri de lucru în componența ofițerilor de informații și securitate și specialiștilor invitați de la alte autorități publice pentru desfășurarea cercetărilor pe probleme importante ce țin de asigurarea securității de stat;
- să efectueze pregătirea și reciclarea personalului Serviciului, inclusiv în străinătate, să pregătească, în bază de compensare sau gratuit, cadre pentru serviciile speciale străine.

Pe lângă acestea, articolul 12 prevede conlucrarea Serviciului cu instituții din țară și din străinătate.

Potrivit acestuia, Serviciul își desfășoară activitatea în conlucrare cu autoritățile publice din Republica Moldova, cu întreprinderi, instituții și organizații, indiferent de tipul de proprietate.

Modul și condițiile conlucrării Serviciului cu alte autorități ale administrației publice se stabilesc în baza acordurilor între ele sau în baza unor acte normative comune.

În scopul atingerii obiectivelor trasate, Serviciul poate utiliza disponibilitățile altor organe din sistemul organelor de securitate ale Republicii Moldova în condițiile prevăzute de legislație.

Legea notează că autoritățile publice, precum și întreprinderile, instituțiile și organizațiile, indiferent de tipul de proprietate, sunt obligate să acorde sprijin Serviciului în vederea îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin, inclusiv să ofere, potrivit listei aprobate de Guvern, funcții pentru încadrarea ofițerilor de informații și securitate, angajați în rezolvarea sarcinilor de asigurare a securității de stat.

În aceeași ordine de idei, organele de drept și de urmărire penală sunt obligate să comunice Serviciului orice date și informații, rezultate din activitatea lor de serviciu, ce țin de asigurarea securității de stat.

Totodată, cetățenii, întreprinderile, instituțiile și organizațiile, indiferent de tipul de proprietate, prestatoare de servicii poștale, de telecomunicații de toate tipurile, inclusiv de servicii în sistemul de legătură cifrată, confidențială, prin satelit, prin rețelele informaționale globale, regionale și departamentale, sunt obligate să creeze condițiile necesare pentru efectuarea de către Serviciu a măsurilor operative de investigații.

Ultimul alineat al articolului examinat denotă că conlucrarea Serviciului cu serviciile și organizațiile speciale străine, cu organele de drept și alte organizații din străinătate are loc în baza acordurilor internaționale.

În contextul colaborării interinstituționale SIS-ul încheie și acorduri bilaterale cu alte instituții ale statului. Așadar, putem menționa acord de cooperare semnat de SIS și Agenția Servicii Publice la 29 aprilie 2021.

Această măsură a vizat necesitatea stabilirii unor relații de colaborare în vederea sporirii eficienței acțiunilor bilaterale, corelate obiectivelor de interes reciproc la realizarea schimbului de informații, fără imixtiuni în activitate.

Părțile au susținut importanța acestei acțiuni dictate de contextul menținerii unui climat favorabil de securitate pe palierul aplicării legislației în vigoare privind politica de implementare a statului în domeniul accesului la serviciile publice [7].

Serviciul de Protecție și Pază de Stat își desfășoară activitatea în baza Legii Republicii Moldova Nr. 134 din 13.06.2008.

Studiind prevederile legale constatăm că unul din principiile de bază al activității Serviciului este cel al interacțiunii și cooperării [5, art.4, lit. d].

Articolul 5 al Legii menționate prevede *cooperarea la nivel național și internațional*.

În așa mod, pentru îndeplinirea obligațiilor ce îi revin, Serviciul colaborează cu Ministerul Afacerilor Interne, cu Serviciul de Informații și Securitate, cu Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu societăți și instituții având orice formă juridică de organizare, cu persoane fizice, precum și cu instituții similare din alte țări, inclusiv organizații internaționale de profil.

Instituțiile specificate acordă Serviciului, în limitele competențelor legale, sprijin necesar îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege.

În contextul cooperării, potrivit **articolului 11**, Serviciul are unele obligații, și anume:

- să participe, în limitele competenței, la combaterea terorismului;
- să întreprindă, în colaborare cu Serviciul de Informații și Securitate, acțiuni pentru prevenirea scurgerii de informații care nu sunt destinate publicității;
- să execute, independent sau în cooperare cu alte organe specializate, acțiuni de căutare, identificare și neutralizare a obiectelor suspecte care ar periclita persoanele beneficiare de protecție de stat, sediile de lucru sau reședințele aflate în pază;

- la declararea stării de urgență, de asediu sau de război, să coordoneze, în limitele competenței, cu Statul Major General al Forțelor Armate acțiunile de menținere a regimului stării de urgență, de asediu sau de război.

Drepturile Serviciului, specificate în **articolul 12**, includ următoarele:

- să solicite și să primească, în modul stabilit de legislația în vigoare, de la autoritățile publice, agențiile și companiile de la întreprinderile de stat și de la întreprinderile private, precum și de la alte persoane juridice, informații necesare pentru îndeplinirea obligațiilor Serviciului;
- să rețină și să predea organelor competente persoanele care comit sau care au comis fapte ilegale în locurile de aflare permanentă sau temporară a persoanelor beneficiare de protecție de stat ori care au intenția de a pătrunde sau care au pătruns ilegal în zonele cu acces interzis;
- să pătrundă pe teritoriile și în incintele întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor pentru prevenirea și combaterea acțiunilor ilegale ce pun în pericol securitatea persoanelor beneficiare de protecție de stat, precum și pentru urmărirea persoanelor suspecte de comiterea acestor acțiuni, aducând neîntârziat la cunoștință organelor competente toate cazurile de pătrundere în aceste teritorii și incinte contrar voinței proprietarului;
- să efectueze schimb de informații și de tehnică specială și să coopereze cu alte instituții cu atribuții în domeniu din Republica Moldova și din alte țări pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art.11 lit. a);
- să antreneze, în limitele competenței, cu acordul Serviciului de Informații și Securitate, al Ministerului Afacerilor Interne, forțele și mijloacele acestora, necesare stabilirii și realizării măsurilor de securitate.

Serviciul Vamal activează în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Legii Republicii Moldova Nr. 302 din 21.12.2007 cu privire la Serviciul Vamal, Codului vamal al Republicii Moldova și ale altor acte normative ce reglementează activitatea vamală, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Potrivit Legii menționate, una din funcțiile de bază, care revin Serviciului Vamal pentru asigurarea securității economice a statului este contribuirea:

- la prevenirea și combaterea spălării banilor,
- la combaterea terorismului internațional,
- la combaterea traficului ilicit de droguri, armament și muniții, în limita competențelor sale [4, art.7, lit. g].

Activitatea **Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI** este reglementată de Legea Republicii Moldova nr. 283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

Astfel, **articolul 3** al Legii, printre alte principii prevede inclusiv și *cooperarea* [6].

Totodată, printre atribuțiile Poliției de Frontieră expuse în **articolul 6**, sunt prevăzute următoarele:

- efectuează, în colaborare cu alte autorități ale administrației publice, în modul stabilit de legislație, controlul frontierei și autorizează trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova de către persoane și mijloace de transport;
- participă, în modul stabilit, la asigurarea ordinii de drept internaționale la frontieră, la încheierea tratatelor în probleme de frontieră, precum și la activitatea reprezentativă de frontieră. Potrivit **alineatului 3** al aceluiași articol, în domeniul promovării politicii privind combaterea migrației ilegale, managementul integrat al frontierei de stat și gestionarea sistemelor informaționale de evidență a datelor, Poliția de Frontieră:
- cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu alte instituții, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare a lor;
- asigură aplicarea prevederilor convențiilor, tratatelor, acordurilor și protocoalelor în domeniul de competență semnate între Republica Moldova și alte state, comunități de state, organizații internaționale sau regionale;

- asigură cooperarea, în domeniile specifice de activitate, cu organele similare ale statelor vecine, ale altor state sau comunități de state conform acordurilor la care Republica Moldova este parte;
- coordonează, în comun cu Serviciul Vamal, activitatea autorităților publice în domeniul managementului integrat al frontierei de stat;

Alineatul 7 prevede că în scopul dezvoltării instituționale și a managementului integrat al frontierei, Poliția de Frontieră inițiază, promovează, implementează și gestionează proiecte și programe, inclusiv pentru obținerea asistenței externe din partea organizațiilor internaționale și a altor țări.

În exercitarea atribuțiilor care îi revin, Poliția de Frontieră are dreptul să expedieze, în modul stabilit, autorităților publice, persoanelor fizice și juridice propuneri de înlăturare a cauzelor și a condițiilor care favorizează săvârșirea contravențiilor ce țin de competența sa [6, art.7, al.1, lit. s].

La fel, domeniul colaborării IGPF cu alte instituții este reglementat de **articolul 9** al Legii, care prevede următoarele:

(1) Pentru asigurarea executării eficiente a atribuțiilor, Poliția de Frontieră colaborează cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu organele de drept și cu alte instituții, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare a lor, în modul stabilit de legislație.

(2) Poliția de Frontieră acordă, în zona de frontieră, asistența necesară organelor împuternicite cu activitate de control în domeniul protecției sănătății publice, mediului înconjurător, precum și în domeniul de asigurare a securității ecologice.

(3) Poliția de Frontieră colaborează cu organele cu atribuții în domeniul de combatere a migrației ilegale, de supraveghere și control al trecerii frontierei de stat, de schimb de informații ale statelor străine, precum și cu organizațiile internaționale, în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(4) Poliția de Frontieră cooperează, în limitele competenței, cu misiunile diplomatice și oficiile consulare, cu autoritățile respective ale altor state, delegă reprezentanți oficiali sau polițiști de frontieră de legătură la acestea în modul stabilit de legislație.

(5) Poliția de Frontieră încheie acorduri de colaborare cu autoritățile și instituțiile cu atribuții în domeniul managementului integrat al frontierei de stat.

(6) Poliția de Frontieră poate participa la misiuni și operațiuni speciale în conformitate cu tratatele internaționale încheiate de Republica Moldova. Participarea Poliției de Frontieră la misiunile și operațiunile internaționale se aprobă de Guvern.

(7) Pe lângă Poliția de Frontieră pot fi create centre de coordonare la nivel național, regional și local, care să asigure organizarea în comun a operațiunilor de frontieră, schimbul de informații, alte activități necesare pentru executarea atribuțiilor.

În afara de prevederile stipulate în Legea vizată mai sus, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră încheie acorduri bilaterale cu alte instituții de stat, după necesitate. Ca exemplu putem aduce acordul de colaborare semnat de IGPF cu SIS la 17.11.2021. Acordul respectiv prevede formarea profesională inițială și continuă în domeniul securității naționale și reprezintă un instrument eficient de cooperare, prin stabilirea unor mecanisme sigure și viabile de interacțiune, reieșind din interesul reciproc de dezvoltare a capacităților instituționale în domeniul securității naționale și, în particular, al securității statului [8].

Din cele expuse deducem că securitatea națională poate fi asigurată nu doar prin eforturi interne, strategii și forțe proprii, dar și prin cooperarea și crearea noilor relații cu partenerii, în concordanță cu strategia de securitate internațională, care oferă bazele operaționale în colaborarea sistematică la nivel bilateral, și cu organizațiile de securitate pe probleme comune la nivel multilateral.

Noi provocări ale luptei împotriva criminalității transfrontaliere impun perfecționarea pregătirii profesionale, modernizarea și îmbunătățirea activității și a capacităților tehnice.

Cooperarea peste frontierele naționale se poate realiza prin următoarele forme:

- a) interregională;
- b) transfrontalieră;
- c) transnațională.

Cooperarea transfrontalieră reprezintă *cooperarea nemijlocit învecinată a autorităților regionale și locale de-a lungul unei frontiere în toate domeniile vieții, cu participarea tuturor actorilor*. Filosofia cooperării transfrontaliere este simplă și constă în promovarea unei cooperări mutuale clasice între două sau mai multe regiuni de frontieră învecinate. Cooperarea transfrontalieră cuprinde toate domeniile vieții cotidiene, necesită consecutivitate, permanență, dezvoltare de programe comune, priorități și acțiuni [11, p. 286].

Cooperarea juridică internațională desfășurată de instituțiile de aplicare a legii se bazează pe acorduri internaționale, bilaterale sau multilaterale, încheiate cu alte state, precum și pe ratificarea unor convenții internaționale, care reglementează o serie de instituții juridice cu aplicabilitate în prevenirea și combaterea infracțiunilor comise cu violență.

Schimbul de date și informații operative se realizează între autoritățile competente (din țară și din străinătate) în baza cererii de asistență, fiind folosite următoarele modalități de cooperare polițienească internațională:

1) asistența juridică internațională în materie penală;

2) schimbul internațional operativ de date și informații cu caracter polițienesc, reglementat prin Statutul OIPC-INTERPOL, EUROPOL și Acordul SECI [9, pp. 226-227].

Create în fiecare stat-membru al OIPC-INTERPOL, Birourile Centrale Naționale sunt formate din funcționari naționali care acționează întotdeauna în cadrul juridic oferit de legislația țării lor. Rolul acestora este de a surmonta obstacolele pe care le întâmpină cooperarea internațională datorită diferenței de structuri între polițiile naționale, barierele lingvistice și diferențelor de sisteme juridice ale țărilor-membre. În general, rolul unui Birou Central Național constă în:

- centralizarea informațiilor criminale și a documentației, în raport direct cu cooperarea polițienească internațională, obținute din țară și transmiterea lor celorlalte BCN-uri și Secretariatului General;
- declanșarea, pe teritoriul național, a operațiunilor și actelor de poliție solicitate de celelalte state-membre prin intermediul Birourilor Centrale Naționale;
- primirea cererilor de informații, de verificări etc., transmise de alte BCN și transmiterea răspunsurilor către BCN-urile interesate [10, p. 269].

În actualul mediu de securitate, caracterizat prin amenințări serioase, dar și perspective generoase, se impune o gândire globală și acțiuni locale, materializate la nivel regional prin trei obiective strategice: abordarea amenințărilor, conlucrarea cu vecinii și cooperarea internațională bazată pe multilateralism eficient.

Astăzi conlucrarea se axează pe contracararea terorismului internațional, neadmiterea proliferării armelor convenționale, mijloacelor de distrugere în masă, drogurilor, pe curmarea manifestărilor criminalității organizate transnaționale.

Deși cadrul juridic național este destul de amplu, specialiștii recunosc că politica de securitate și apărare a Republicii Moldova este afectată de mai multe deficiențe de ordin conceptual, legal și instituțional care, pe de o parte, nu permit funcționarea eficientă a sistemului de securitate și apărare națională, iar pe de altă parte, nu asigură o cooperare exhaustiv de eficientă între organele centrale în procesul exercitării atribuțiilor funcționale.

În aceste condiții, constatăm că există o necesitate stringentă de consolidare a eforturilor ce vizează perfecționarea continuă a cadrului juridic al asigurării securității statului, pentru aceasta fiind necesare studii ample și complexe cu caracter științific.

Politica de securitate este un proces politic complex care trebuie plasat într-un context național și regional specific.

În aceste condiții, în vederea consolidării cadrului legal pentru sporirea rezistenței împotriva provocărilor pe care le prezintă riscurile de securitate națională, considerăm oportun:

- identificarea continua a standardelor legale internaționale și naționale ale altor state cu referire la cooperare eficientă între organele centrale ale statului pe domeniul vizat;
- dezvoltarea și revizuirea instrumentelor legale în așa fel încât să răspundă mai eficient cerințelor de asigurare colectivă a securității naționale;
- dezvoltarea unui set de instrumente juridice prin intermediul legislației penale naționale în funcție de tipul de risc de securitate;
- intensificarea cooperării internaționale în vederea stabilirii cadrului legal, aplicabil identificării surselor generatoare de riscuri;
- reducerea vulnerabilității infrastructurii critice în fața atacurilor fizice și electronice;
- dezvoltarea normelor și metodologiilor pentru protejarea locurilor aglomerate și a altor ținte vulnerabile la atacuri teroriste;
- colaborarea internațională în domeniul securității transporturilor, a neproliferării materialelor chimice, biologice, radioactive și nucleare, a armamentului ușor.

În ceea ce privește direcțiile de interacțiune în cadrul conlucrării întru asigurarea securității regionale, în cazul nostru europene, acestea ar putea fi:

- corelarea mai bună a capacităților civile și militare pentru a răspunde la noile amenințări, inclusiv și prin urmărirea mai activă a obiectivelor strategice;
- coordonarea coerentă a instrumentelor și capacităților existente;
- transformarea forțelor militare în unele mai flexibile, mai mobile, pregătite să răspundă amenințărilor de ultimă oră;
- cooperarea mai activă și eficientă cu partenerii, efectuarea de operațiuni comune de prevenire și contracarare a amenințărilor la adresa securității naționale. Problemele cu care se confruntă astăzi lumea necesită o cooperare internațională. Obiectivele pot fi atinse doar prin cooperare multilaterală în cadrul organizațiilor internaționale și prin parteneriat cu actorii cheie.

BIBLIOGRAFIE

1. SIS și ASP au semnat un acord interinstituțional de cooperare. <https://sis.md/ro/content/sis-%C5%9Fi-asp-au-semnat-un-acord-interinstitu%C5%A3ional-de-cooperare> (accesat la 18.04.2021).
2. SIS și IGPF își extind cooperarea în domeniul securității naționale. <https://noi.md/md/societate/sis-si-igpf-isi-extind-cooperarea-in-domeniul-securitatii-nationale?prev=1> (accesat la 20.04.2022).
3. FLORESCU, B. *Cooperarea polițienească internațională din perspectiva bazelor de date criminalistice*. În: *Materialele Simpozionului „Investigarea criminalistică a infracțiunilor din domeniul crimei organizate*. București, 2010. ISBN 978-973-0-08274-6.
4. GÂRLEA, R., DOGOTARI, I., CLEFOS, A. *Interpol: Istorie și actualitate*. Chișinău, 2003. 136 p. ISBN 9975-930-97-2.
5. ROȘCOVAN M. *Ghid de cooperare transfrontalieră*. ISBN978-9975-109-11-6. Chișinău: Epigraf, 2010.
6. Legea Republicii Moldova nr. Nr.619-XIII din 31.10.1995 privind organele securității statului.
7. Legea Republicii Moldova nr. Nr.618-XIII din 31.10.1995 securității statului.
8. Legea Republicii Moldova Nr. 753 din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate.
9. Legea Republicii Moldova nr. 302 din 21.12.2007 cu privire la Serviciul Vamal.
10. Legea Republicii Moldova Nr. 134 din 13.06.2008 privind Serviciul de Protecție și Pază de Stat.
11. Legea Republicii Moldova nr. 283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră.